Tres ordines hic ordinat: primumqz fratrum nominat minorum: pauperumqz sc̃d' dominarū medius: sed penitentium tertius: sextum capit vtrumqz. ℞. Ora pro nobis beate pater Francisce. Ut digni efficiamur promissionibus christi.

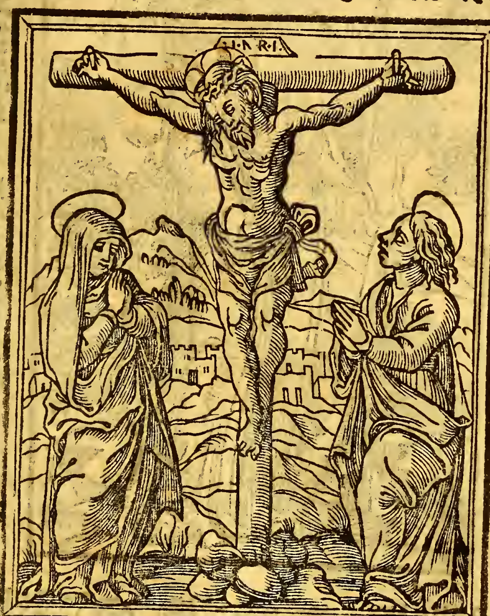

Enchiridion seu Manuale frm̃ minoꝝ: regularia instituta eorūdē frm̃: nec nō aliarum personaꝝ religiosaꝝ sub prelatoꝝ dicti ordinis regimine militantium: commodissime continens.

BVLLA

CONFIRMATIONIS ET NOVAE CONcessionis *priuilegiorum omnium ordinum Mendicantium.*

CVM CERTIS DECLARATIONIBVS DEcretis &Inhibitiõibus.S.D.N.D.Pij Papæ V.Motu.ꝓprio.

MEXICI.

Apud Antonium de Spinosa.

Anno. 1568.

EL REY.

Veſtro preſidente y oydores dela nueſtra audiencia Real que reſide en la ciudad de Mexico dela nueua Eſpaña, ſabed que ſu ſanctidad a nueſtra ſuplicacion a concedido vn breue, por el qual da facultad, para que los religioſos delas ordenes d̃ ſanto Domingo, y ſan Franciſco, y ſant Auguſtin adminiſtren en los pueblos delos Indios de eſſa tierra los ſanctos ſacramẽtos: como lo ſolian hazer antes del Concilio Tridentino con licencia de ſus perlados, y ſin otra licencia como particularmente lo vereys por el treſlado del dicho breue autorizado del Arçobiſpo de Roſa nuncio de ſu ſanctidad q̃ eneſta corte reſide: que con eſta vos mando embiar, el original del qual queda enel nueſtro conſejo delas Indias, y porque al ſeruicio de Dios nueſtro ſeñor y nueſtro y bien delos naturales de eſſas partes cõuiene: que el dicho breue ſe guarde y cũpla, vos mando que luego que lo recibays lo hagays ſaber al Arçobiſpo y obiſpos de eſſa, nueua eſpaña, y d̃l diſtricto d̃ eſſa Audiencia, y proueays que anſi ellos como los religioſos d̃las dichas ordenes guarden y cumplan el dicho breue en todo y por todo como enel ſe contiene, y contra el thenor y forma d̃l no vayan ni paſen ni conſientan yr ni paſar en manera alguna y para que anſi ſe haga y cumpla hareys dar el deſpacho neceſario. Fecha en el Eſcorial a. 21. dias de ſeptiẽbre de mil y quinientos y ſeſenta y ſiete años.

YO EL REY.

Por mandado de ſu Mageſtad

Martin de Gaztelu.

¶ Y eneſta ciudad de Mexico, dieron licencia para que ſe imprimieſſe, los ſeñores Preſidente y Oydores, dela Real Audiencia d̃lla: y el muy yluſtre y reuerẽdiſsimo ſeñor Arçobiſpo.

¶ ARMA MILITIÆ NOSTRÆ.

IOANNES BAPTISTA Castaneus Dei & apostolicæ sedis gratia Archiepiscopus, Rossanēsis sanctissimi in Christo patris & Domini nostri, domini Pij diuina prouidentia Papæ Quinti & predictæ sedis cum potestate legati de latere in Hispaniarū Regnis, Nūtius. Vidimus & diligenter inspeximus quasdam literas, sanctissimi Domini nostri Pij papæ Quinti, in forma breuis sub annullo Piscatoris: ad instantiam & suplicationem inuictissimi atq; serenissimi Domini domini Philippi, Hispaniarū, Indiarum, Maris, Occiani atq; vtriusq; sicilię Regis catholici expeditas eidemq; catholicę maiestati directas, & pro eius potestate nobis originaliter exhibitas sanas siquidem & integras, non vitiatas neq; cancellatas aut in aliqua earum parte suspectas sed omni prorsus vitio & suspictione carentes. prout ex illarum inspictione apparebat quarumquidem literarum apostolicarum tenor de verbo ad verbū sequitur: & est talis. A tergo, Charissimo in Christo filio nostro Philippo Hispaniarum, Regi catholico. Intus vero. PIVS PAPA QVINTVS. Charissime in Christo fili noster salutem & apostolicam benedictionē, exponi nobis nuper fecit maestas tua regia ꝙ licet iuxta sacri æcumenici Concilij Tridenti

ni decreta nulla Matrimonia nisi presente parrocho aut de il-
lius licentia contrahi nullusque religiosus absque episcopi
licentia verbum Dei prædicare ac secularium personarum
confessiones audire episcopi vero nouas Parrochias in lo-
cis abinuicem longe distantibus constituere possint quia ta-
men in partibus, indiarum, Maris Oceani, religiosi prop-
ter presbyterorum defectum hactenus officio Parrochi fun-
cti fuerunt & id quod ad conuersionem Indorum attinet
exercuerunt & exercent ex quo non modicos sed maximos
in agro Domini fructus etiam verbum Dei eisdem Indis
predicando & explicando ac confessiones audiendo ad fidei
catholicę propagationem fecerunt dicta maiestas tua nobis
humiliter supplicari fecit quatenus ipsis religiosis vt illi ad
vberiores fructus in dicta conuersione in dies reportandum
incitentur in locis eis assignatis & assignandis officium par-
rochi Matrimonia celebrando ac Sacramenta Ecclesiasti-
ca ministrando prout hactenus consueuerunt exercendi &
ab eorum superioribus in capitulis prouincialibus obten-
ta licentia verbum Dei predicandi & secularium confes-
siones de suorum superiorum licentia audiendi faculta-
tem concedere alijs in præmissis opportune prouidere de be
nignitate apostolica dignaremur. Nos igitur qui singulo-
rum præsertim catholicorum regum votis ad diuini cultus
augmentum & animarum salutem tendentibus libenter annui
mus huiusmodi supplicationibus inclinati omnibus & singu-
lis religiosis quorumcunque etiam Mendicantium ordinum
in dictis Indiarum partibus & in eorumdem ordinum Mona-
sterijs vel de illorum superiorum licentia extra illa commo-
rantibus vt in locis ipsarum partium eis de simili licentia assi-
gnatis & assignandis officium Parrochi matrimonia cele-
brando & Ecclesiastica sacramenta ministrando prout hacte
nus consueuerunt dummodo ipsi in reliquis solemnitatibus
dicti concilij formam obseruent exercere & verbum Dei vt
prefertur quatenus ipsi religiosi, Indorum illarum parti-
um Idioma intelligant de suorum superiorum licentia [vt
prefertur in eorum capitulis prouintialibus] obtenta,

prędicare ac confeſsiones audire, ordinariorum locorum vel aliorum quorumuis licentia minime requiſita, libere & licite valeant, licentiam & facultatem auctoritate apoſtolica tenore presentium concedimus, & indulgemus, & inſuper ne in locis illarum partium inquibus ſunt monaſteria religioſorum: qui animarum curam exercent: aliquid per præfatos Epiſcopos innouetur, eiſdem auctoritate & tenore ſtatuimus, & ordinamus, ſicque per quoſcunq; iudices & comiſſarios quauis auctoritate fungentes ſublata eis & eorum cuilibet quauis aliter iudicandi, & interpretandi facultate, & auctoritate iudicari, & deffiniri, debere, ac quicquid ſecus ſuper his aquocumq; quauis auctoritate ſcienter, vel ignoranter, attentare contigerit, irritū & inane decernimus. Mandantes nihilominus dilectis filijs, curię cauſarum camerę apoſtolicæ, generali auditori, & beatæ Marię de mercede, ac del carmem, extra & intra muros Hiſpalen. monaſteriorum, per priores gubernari, ſolitorum prioribus quatenus ipſi, vel duo, aut vnus eorum per ſe, vel alium, ſeu alios eiſdem religioſis impræmiſsis efficacis defenſionis præſidio aſsiſtentes faciant, eos & eorum quemlibet conceſſione, indulto, ſtatuto, & ordinatione, ac alijs præmiſsis, pacifice frui & gaudere, non permittentes eos per locorum ordinarios & alios quoſcumq; contra præſentium tenorem, quomodolibet moleſtari, perturbari, aut inquietari, contradictores quoſlibet, & rebelles, per cenſuras eccleſiaſticas, ac etiam pecuniarias pœnas, eorum arbitrio moderandas, & applicandas, appellatione poſt poſsita compeſcendo, ac cenſuras ipſas, etiam iteratis vicibus aggrauando, interdictum ponendo, inuocato etiam ad hoc ſi opus fuerit auxilio brachij ſecularis, non obſtantibus præmiſsis, & quibus vis apoſtolicis, ac in prouintialibus & concilijs, editis generalibus, vel ſpecialibus conſtitutionibus, & ordinationibus, ac monaſteriorum & ordinum prędictorum, iuramento, confirmatione apoſtolica, vel quauis firmitate alia roboratis, ſtatutis, & conſuetudinibus, priuilegijs, quoq; indultis & literis apoſtolicis, Monaſterijs, ac ordinibus pręfatis, eorūque ſuperioribus, & perſonis, ſub quibuſcumque tenoribus, & formis, ac cum quibus vis clauſulis, & decretis, in contrarium quomo-

quomodolibet concessis, approbatis, & innouatis, quibus omnibus, etiam si pro illorum sufficienti derogatione, de illis eorumque totis tenoribus, specialis, specifica, & expressa mentio habenda, aut aliqua alia exquisita forma, ad hoc seruanda foret tenores huiusmodi, ac si de verbo ad verbum nihil pœnitus omisso, & forma in eis tradita, obseruata, inserti forent, presentibus pro sufficienter expressis, habentes illis, alias in suo robore permansuris, hac vice dumtaxat, specialiter, & expresse derogamus, contrarijs quibuscumque, aut si aliquibus communiter, vel diuisim, ab apostolica sit sede indultum, quod interdici, suspendi, vel excommunicari, non possint per literas apostolicas: non facientes plenam, & expræssam, ac de verbo ad verbum, de indulto, huiusmodi mentionem. Et quia dificile foret præsentes literas: ad singula quæque loca, in quibus de eis fides forsam facienda foret, deferre etiam volumus, & eadem auctoritate apostolica decernimus, quod ipsarum trāsumptis, manu notarij publici subscriptis, & sigillo alicuius personæ indignitate ecclesiastica constitutæ: munitis, in juditio, & alibi, vbi vbi opus fuerit, eadem prorsus fides adhibeatur, que ipsis presentibus adhiberetur, si forent exhibite, vel ostense. Datis Romæ, Apud sanctum Petrum, sub annullo piscatoris. Die. xxiiij. Martij. M. D. L X V I I. Pontificatus nostri Anno secundo. Frater de Torres. Quibus quidē literis apostolicis originalibus, per nos reuerenter receptis, illas ad instantiam predicte catholicæ ac Regie maiestatis, per notarium publicū infrascriptum, transsumi, & exemplari, & in hāc publicam transumpti formam, redigi, mandauimus. Decernentes, vt presenti publico transumpto, eadem prorsus fides adhibeatur, que ipsis originalibus adhiberetur, si forent exhibite vel ostense. Quibus omnibus & singulis: auctoritatem nostram pariter & decretum inter possuimus, prout inter ponimus, harum testimonium literarum, Manu nostra subscriptarum, sigilique nostri, ac infra scripti Notarij, subscriptione munitarum. Datis in oppido Madrito, Toletane diocœsis, decima quarta mensis Septembris, Anno anatiuitate Domini, Millessimo quingentessimo sexagessimo septimo, in dictione decima, pontificatus prelibati sanctissimi in

Christo patris, & Domini nostri domini Pij, diuina prouidentia, PAPÆ QVINTI, Anno secundo, presentibus ibidem sinodalibus dominus Aloysio busdrago clerico messenensi, & Ioanne Matheo de floria, in eodem oppido commorantibus, testibus ad præmissa rogatis.

Ioannes Baptista archiepiscopus Rosanensis
Nuntius apostolicus.

Et quia ego Franciscus de Villa Diego, segouiensis publicus, apostolica, & regia, auctoritatibus: nec non regalis, Hispaniarum capelle secretarius præmissis omnibus inter fui ideo hic me subscripsi, rogatus & compulsus Franciscus de Villa Diego Notarius.

SEQVVNTVR EA, QVÆ MOTV PROprio S.D.N. PIVS P.V. concessit.

PIVS EPISCOPVS Seruus Seruorum Dei. Ad perpetuam Rei memoriam.

ETsi mendicantium ordines, qui sedulum in vinea Domini quotidiè exhibere nò cessant famulatū, summo semper studio [etiam dū inminoribus essemus jā plexi sumus ad summi tamen apostolatus apicem [meritis licet imparibus] diuina fauente clementia assumpti, dū id mente recolimus, facere nō possumus, quin eos ꝓpēsiori charitate, & paterno affectu amplectamur ac exinde pro suis sanctis studijs, honestisquè laboribus proquè salute animarum, ab Apostolica Sede [cuius continuè pacem, & dignitatē ordines ipsi fortiter tutati sunt] tám spiritualia, quàm temporalia subsidia, ornamentaquè acceperint, & accipiant, quibus & sancta sua officia, ac vitam suam regularem facilius, atque expeditius exequi, & transigere possint. & cateræ, religiosæ personæ. ordinesquè alij, exemplo ipsorum promptiores, alacrioresq; ad sua officia persoluenda reddantur Hinc est, quòd nos antendentes, plerosq; ex venerabilibus fratribus nostris archiepiscopis, & Episcopis, qui eosdem ordines precipue tanquā

fructiferos in agro domini palmites:&colere,&adiuuare debe rent,non solum id exequi negligere,verum etiam Concilij Tridentini decretis in prauum sensum retortis eos & eorum quēlibet varijs afficere incommodis,& perturbationibus,eorumque priuilegijs non modicum afferre grauamen, conantur.

Quidam enim Episcopi[vt accepimus]nolunt admitere quosdam regulares ad prædicationem,etiam in suis Ecclesijs faciendam,quamuis de eorum habilitate ad huiusmodi opus exercendum,habeant bonum testimonium a suis superioribus. Alij vero volunt,vt nedum semel,sed etiam pluries in anno, coram ipsis,vel eorum Vicarijs prædicatores præsententur,ac p licentia prædicandi[quam non nisi in scriptis dare volunt] aliquid quandoq; exigunt, Alij etiam Episcopi,maximam regularibus injuriam irrogare videntur,dum præter ordinem, & veterem consuetudinem absque vlla ratione quosdam reijciunt, & quosdam[pro eorum libito]admittunt ad prædicatiōem huiusmodi habendam in locis suæ diocœsis. Quorundam etiam locorum ordinarij,quosdam Religiosos probos viros, & idoneos[etiam à suis superioribus approbatos] ad confessiones audiendas admittere nullo modo volunt. Quidam ex eis volunt,non solum singulis annis,sed etiam pluries in anno, in aliquibus partibus eosdem confessores sibi præsentari. In aliquibus vero oppidis tam Episcopi seu eorum Vicarij, quam presbyteri Curati nolunt, vt fratres mendicantes vocati ad audiendas confessiones infirmorum[maxime si infirmitas est grauis] aut etiam sanorum in priuatis illorum domibus,vel alibi, præterquam in suis Ecclesijs aut Monasterijs possint accedere. Nōnulli etiam audent Confessores Monialium [qui pleno Iure subsunt regularibus] examinare , cum tamen id minime per concilium decernatur , sicut & de fratribus , qui sunt auditori confessiones aliorum fratrum. Qui etiam in aliquibus partibus nituntur asserere , seu facere , ne quisquam infra annum possit sacram Eucharistiam in Ecclesijs mendicantium recipere neque etiam moniales tertiarias nuncupatas suorum ordinum [vt aliqui asserunt] in aliquibus partibus fieri , cum tamen solum in Paschate [quoad seculares dumtaxat

xat [iuxta priuilegia summorum Pontificum prædecessorum nostrorum eisdem ordinibus concessa id obseruari debeat. Alij vero Episcopi, seu eorum Vicarij audent ad eorum libitum, dare licentiam quibuscumque, quęcunq; Monasteria Monialium etiam sanctæ Claræ ingrediendi, etiam si regularium curę subdita sint. Quidam vero subpretextu exquirendi voluntates puellarum, ante professionem earum, volunt eas extrahere a monasterijs, & per longum tempus alibi detinere, ipsasq; puellas seu nouitias de plerisque rebus interrogant: neq; necessarijs, neque in decreto Concilij Tridentini desuper contentis, ex quibus non modica potest oriri occasio scandali. Alij vero pleriq; noluerunt, quosdam regulares aliarum diocœsum sacris ordinibus initiare, ac etiam a sui ordinis Prelatis approbatos, admittere nolunt. Aliqui vero singulis dominicis diebus in suos Parrochianos ad sonum campanæ excōmunicationem promulgant, vt non possint inter esse missis, concionibus & diuinis officijs, nisi in propria parrochia. Alij vero ipsis prohibent, vt omnino in alijs Ecclesijs [etiam requisiti] non celebrent. Alij vero in aliquibus partibus in eorum Ecclesijs conciones sacræ scripturę, & sermones pro mortuis haberi nolūt, & si aliquid ipsis relictum fuerit, vt ab ipsis missæ dicantur, vel alia officia pro mortuis celebrentur, ipsis sibi ea vsurpant dicentes, quod ipsi ea exequi non possunt, quia ipsi sunt pastores. Alij vero sub excōmunicationis latæ sententiæ, & exilij per decēnium a diocœsi pœna, inhibuerunt: ne missę in eorum Ecclesijs celebrentur in diebus festiuis, antequā rector Parrochialis Ecclesiæ celebrauerit. Alij etiam nolunt, vt dum prædicatio in Ecclesia Cathedrali habetur, alibi predicetur. Ac insuper in quibusdam locis omnem ordinem & quietem perturbant, dum cōtrouersias, iam diu sopitas & extinctas: super præcedentia excitarunt, & vbi nullę erant: pepererunt, dum pro arbitrio & voluntate eorum, hos illis pręferre voluerunt. Quidam etiam Episcopi volunt regulares a cura animarum excludi, & illam solis presbyteris secularibus committi. Quidam vero quartam funeralium extendere volunt etiam ad missas, legata, & alia quęcumq; quæ domibus regularium relinquuntur. Alij autem volūt quar

tam

tam partẽ omnium eorumque etiam pro ornamento Ecclesię palliorum, planetarum, cortinarum, pannorum & eorum etiam quę pro victu fratrum relinquntur. Aliqui etiam in quibusdam partibus etiam volunt, vt non solum ius sepulturę solui consuetum, quod semper soluitur, neq; denegatur, sed etiam omne illud, quod Ecclesijs ordinum ad eorum libitum partes dãt, quãdo sepeliuntur ibidem defunctorum corpora, id totum curatis etiam de nouo soluatur instanter conantur, impedientes ne aliter corpora defunctorum, ad Monasteria fratrum deferantur, vnde in hoc maxime tam partes, quam ipsos fratres grauari contingit. Aliqui vero etiam ex locis mendicantium, qui curã habent animarum, volunt pro seminario decimas exigere, ac in casu renitentiæ etiam pignus exigunt. Alij autem præfatos fratres ac moniales sub eorum cura degentes subsidium regium persoluere cogunt, cum multæ earumdem monialium vix habeant pro earum victu & vestitu necessaria vitæ. Alij etiam inquibusdam partibus pauperes mendicantes eleemosynas petere prohibent, pro eorum dumtaxat substentatione, & si inuenerint eos panem vel aliquid aliud simile amore Dei sibi collatum portantes, quandoq; ab eis auferre minantur, afficiẽtes eos graui injuria & contumelia. Nonnulli vero Episcopi vel capitula canonicorum pauperes mendicantes tam fratres quã moniales suorum ordinum, tam de redditibus bonorum si quę habent, quam de possessionibus, vineis, agris, & alijs suis bonis quibuscunq; non solum largitione fidelium sibi concessis, sed etiam alias iustis de causis ab eis acquisitis, ac pecunijs emptis sibi decimas ac primitias alijs respectiue soluere cogunt. Alij autem ausi sunt inquirere & processus facere contra aliquos regulares, intra claustra delinquentes, vel de quorum delictis aliqua erat suspitio, non expectata suorum superiorum censura. Alij vero Episcopi monialium monasteria ingredi, & illa ingrediendi licentias alijs concedere, & aduersus illas processus formare, ipsorum ordinum superioribus irrequisitis, præsumũt. Aliqui etiam dominiũ temporale super moniales habere prætendunt. Nonnulli vero frequentissime regulares citant, & iurisdictioni suæ subjicere tentãt, ac eorum conuentum occupãt

ipsos

ipsos expellendo, ac in ipsos iurisdictionem vel potestatē exercent. Aliqui vero, ipsos carceribus [absque causæ cognitione] mancipant, ac manibus pedibusque laborant, vt regulares mendicantes suæ ditioni subjiciant, & vsq; adeo se intromiserunt in gubernatione conuentuū, & in correctionibus fratrum, vt Prouintialibus, & Generalibus nullus amplius videatur relictus locus, aut vlla iurisdictio. Aliqui autē, conuētuū Priores, & Guardianos rationes, & cōputa facere cum syndicis cōuentuū huiusmodi prohibēt. Fratres quoq; qui ad Episcopos huiusmodi recursum habent, a Prioribus & guardianis præfatis castigari, & puniri interdicuntur. Inhibēt quoq; superioribus ordinum, ne faciāt processus cōtra fratres, ac in ipsos inperium, & brachiū seculare exercent. Alij vero, ipsos extra claustra degentes sub eorum protectione recipiunt, eosq; sic permanere permittunt, eosque etiam inuitis suis superioribus detinēt. Aliqui vero, bonorum ipsorum fratrum tanquā ad eos [si extra claustra defuncti fuerint] spectātium, possesionē occupare præsumūt & ad habitum religionis reuersis, sua bona cōsignare nolūt. Ac etiam vniones a sede prędicta, aut aliàs rite factas de beneficijs Ecclesiasticis impediunt, & sibi relaxari debere volūt, & cōtradictores excōmunicationis gladio feriunt. Alij vero regulares cāpanas diebus festiuis pulsare, vel eodem tempore, quo ipsi celebrāt, missas celebrare nolūt. Aliqui etiā ꝑlicētia dāda ędificandi quandā domū regularē, triginta, vel q̄draginta ducatos exigere, nō erubuerūt. Alij vero eos mortuorū corpora associare, alij autē illos cū Parrocho similia munera subire, nō permittūt: nisi maior canonicorū pars interuenerit. Alij vero mortuorū officia in regulariū Ecclesijs peragi nolūt, nisi cū ipsorū pręsentia, & ipsorum moniales, vel alias personas etiam si in earum funere Parrochus interuenire non deberet, sepelire prohibēt, nisi ipsi Parrocho prius certum quid solutum fuerit, & si aliquem, ipsi sciuerint in regularium Ecclesijs sepulturam elegisse, eum [vt dicitur] nō ante ad illas deferre sinunt, quā ad Parrochi Ecclesiam delatū inibiq; officiū peractū fuerit. Postremo vero, testamenta sine præsbyterorum præsentia fieri, prohibent, & si quid ipsis regularibus relictum fuerit, id asserentes

contra

contra Concilij Tridentini canones esse, reuocare omnino pro
curant Ac propterea volentes,premissis,ac alijs similibus ex
cessibus, & grauaminibus ex nostri pastoralis officij debito
prouidere,attendentes etiam,illos,qui onus diei,& æstus tam
in prędicationibus, quam in ceteris spiritualibus muneribus
quotidiè sustinent, nisi etiam aliquantisper subleuentur, facile
fore,vt opressi,a suis officijs omnino desistant:ne imposterum
eis aliquod inferatur grauamen.Concilij Tridentini huiusmo-
di decreta quorum falsa,seu minus vera intelligentia præmis-
sa irrepserunt,quorumq; declaratio non nisi ad nos spectat mo
do,& forma infrascriptis,declarandum censuimus. Nos igi-
tur Motu proprio,nō ad alicuius instantiam,sed de mera deli-
beratione,& ex certa scientia nostris, ac de Apostolicę pote-
statis plenitudine, declaramus Canonem Sessionis xxiiij ca-
pit.iiij. perquem omnibus regularibus etiam in suorum ordi-
num Ecclesijs,contra dicente Episcopo prædicationis officium
interdicitur,mendicantium ordinum fratres huiusmodi quan-
do a suis Generalibus vel eorum ministris prouincialibus, ad
id deputati fuerint non comprehendere,neq; eos afficere pos
se.Imo volumus quod in suis Ecclesijs quando eis placuerit li
cite,& absq; vllo impedimento,vel contradictione,etiam Epis
copi, [nisi ipse prædicauerit] prędicare possint.Quod vero in
sessione xxiij.cap.xv.circa confessiones a regularibus non au
diendas statuitur hoc etiam dictorum ordinum fratres, a præ-
fatis suis Generalibus,vel ministris Prouincialibus ad audien-
das cōfessiones vtriusq; sexus Christifidelium approbatos[vt
premittitur]minime cōprehendat:ita vt a cōfessionibus audiē
dis,tam intra eorum Ecclesias,& domos,quam extra, minime
prohibeant super hoc literas fœlicis recordationis Pauli Papę
iiij.etiam prędecessoris nostri, concedentes eisdem fratribus
mendicantibus regularis obseruantię,posse confessiones secu
larium personarum,etiam infirmarum,etiam extra domos, &
monasteria sua,& vbilibet audire,approbando & de nouo con
cedendo Statuimus etiam quod ille qui semel in vna diocœsi ad
missus per Episcopū fuerit,semper in eadem diocœsi habeatur ꝓ
admisso, nec amplius examinari, vel pręsentari, indicta dio-
cœsi

Declarāt aliqua decreta Cōcilij Tridentini.

Mēdicātes in suis possunt ꝓdicare ecclesijs absque aliq̄ contradictione.

Cōfessiones tā ītra domos q̄; extra audire possunt.

Admissus semel in vna diocœsi nō te-

netur amplius examinari. l. præsentari in eadem.

cœsi debeat tam quo ad prædicationes faciendas quam quo ad confessiones audiendas, nec aliquid pro prædictis exigi vel recipi debeat. Confessores vero monialium quę degunt sub cura regularium, ab ordinario examinari nolumus, quemadmodum neque etiam fratres si debeat audire confessiones aliorum fratrum: examinari debet.

Cōfessores moni alium & fratrum, nec examinari, nec presentari tenentur.

Lectores insuper ex eisdem fratribus & in theologia graduati qui cum licentia suorum superiorum ad gradum admissi fuerint, cum de ipsorum doctrina ambigendum non sit tam confessiones audituri quam prædicationis munus subituri: ab Episcopis minime examinentur.

Lectores aut graduati examinari nō tenetur.

Quid d in gressu monasteriorū moniliū quo ad ēpos, & d licētia ingrediēdi nō danda.

Cumq; inhonestum sit: quemlibet in alienam messem falcem inijcere, cumq; monialium monasteria nō nisi de Episcopi vel superioris licentia, & in casibus necessarijs, aliquis ingredi præsumat, in sessione xxv. cano. v. prohibetur, hoc tantum in illis monasterijs locum habere volumus, quæ ordinarijs ipsis pleno iure subsunt, in quibus, in casibus necessarijs ipsi dare licentiam possint, & non in alijs monasterijs, Ita vt in præfatis monasterijs quæ ordinarijs ipsis pleno iure non subsunt, ipsi ordinarij illa ingredi non possint, prout in regulis earum seu de iure statuitur, & eis aliquos processus aduersus moniales ipsas, seu fratres huiusmodi, propterea seu alias ipsorum ordinum superioribus irrequisitis, quo quomodo formare aut facere, posse, omnino, prohibemus, ita vt aliquam iurisdictionem, seu aliud quodcunq; dominium, in moniales & fratres huiusmodi, respectiue habere exercere, aut exequi, nullatenus possint, aut debeant, imo illas, & illos, omnes, ab eorum superioritate, dominio, & iurisdictione, & potestate, eximimus & liberamus, prout eis concessum est per sua priuilegia, a sede præfata obtēta, & ita præfatę moniales, ac fratres sint exclusi a superioritate, & iurisdictione ordinariorum respectiue huiusmodi, vt etiam in illarum, vel illorum sindicis, aut procuratoribus deputandis, vel in disponendis illorum facultatibus, vel alia sibi non competentia facienda, vllatenus non se intromittant. nec etiam ordinarij ipsi, regulares præfatos citare, & iurisdictioni suæ subijcere, ac eorum conuentus ocupare ipsos ab eis expellendo, ac in ipsos iurisdictionem aliquam & potestatem exercere, [vt

Processus aduersus moniales l. fratres, epi, facere nō possunt

præsu-

præsumitur] aut ipsos carceribus mancipare, & contra eos aliquid aliud facere possint vt suæ dictioni subijciantur, neq; etiã se intromittant vllo pacto, aut aliqua ratione, in gubernatione conuentuum tam fratrum, quam monialium huiusmodi, & illorum correctionibus, sed omnia ista & alia necessaria ad correctionem & gubernationem fratrum, aut monialium huiusmodi, eorum generalibus, ac ministris seu Prouincialibus, vel alijs eorum aut earum respectiue superioribus, etiam ratione computa faciendi cum sindicis conuentuum huiusmodi, omnino relinquantur, nec vllo modo in præmissis, & alijs, fratres & moniales huiusmodi tangentibus ordinarij prædicti per se vel alios se intromittant. Fratres quoq; si contigerit, eos ad huiusmodi ordinarios recursum habere, a præfatis Generalibus ministris, seu Prouincialibus, Prioribus, Guardianis, & alijs suis superioribus, castigari & puniri posse, & debere, neque ipsos ordinarios præfatis superioribus ordinum huiusmodi vllatenus inhibere, quinimo præfatos superiores processus contra fratres suos & moniales huiusmodi, quando opus fuerit circa delictorum inquisitionem, vel castigationem facere posse, decernimus: Inuocato etiam ad hoc si opus fuerit auxilio brachij secularis. Inhibemus etiã ipsis ordinarijs, ne fratres extra claustra degentes, sub eorum protectione recipiant, eosque inuitis suis superioribus detineant. Prohibemus quoq; eisdem ordinarijs, ne aliquo modo se intromittant in bonis dictorum fratrum extra claustra suorum monasteriorum pro tempore degentium siue decedentium, & quamuis in habitu siue absq; habitu moriantur volumus quod eorum bona mobilia, & immobilia, ad ordinem quem professi sunt pertineant disponenda, iuxta constitutiones, seu ordinationes præfatorum ordinum, neq; illa ordinarij præfati occupare præsumant, imo huiusmodi & ad habitum religionis reuertentium bona omnia monasterijs ipsis, cum ea quę acquirit monachus de iure monasterio acquirantur, pertinere etiam decernimus. Ac ipsis ordinarijs, ne quascunq; vniones etiam perpetuas a sede prædicta vel alias vt præfertur hactenus factas, & pro tempore faciendas de beneficijs Ecclesiasticis, seu illorum fructibus, quin suum sortiantur

Epi iurisdictionē. l. suporitatē in fratres. l. moniales nõ habēt, citare non possunt nec couectus occupare.

Epi nõ se intromittũt in gubernatiõe couētuũ fratrũ. l. moniliũ

Regulares habētes recursum ad Episcopos possunt a suis supioribus puniri.

Epi nõ recipiãt fratres extra clastra degētes sub ꝑtectiõe sua inuictis supioribus.

Episcopi non impediant vniones beneficiorum.

tiantur effectum impediant, omnino etiam prohibemus, & censuras Ecclesiasticas, & alias pœnas per eos in contradictores pro tempore latas, nullius esse roboris vel momenti, similiter decernimus & declaramus. Insuper volumus quod præfati regulares quibus cura animarum in est, possint per se ipsos iuxta suorum superiorum ordinationem, aut alios Vicarios seu

Regulares possunt exercere curā animarū. possunt cāpanas pulsare, missas celebrare mortuorum corpora associare.

Capellanos seculares ipsorum regularium nutu amouibiles, ab eis deputatos & ab ordinario pro idoneis nominatos, & approbatos, præfatam curam exercere: neq; in eorum deputatione, vel amotione, neq; alicuius partis fructuum consignatione, pro præfatis Capellanis seu Vicarijs secularibus, si per tales curā exerceri contigerit, Episcopi vllo pacto se intromittant. Prohibemus insuper eisdem ordinarijs, ac alijs quibuscunq; personis, ne impediant ipsos fratres quando eis placuerit, tam in diebus dominicis, seu festiuis, aut alijs totius anni temporibus, campanas pulsare, & etiam tempore quo ipsi celebrauerint, missas celebrare, nec nō mortuorum corpora associare, & illa per fratres ipsos quando in Ecclesijs suis præfatis delata fuerint, etiam absq; præsentia rectorum Ecclesiarum huiusmodi sepeliri facere, ac officia mortuorum huiusmodi peragi posse, necessariamq; præsentiam rectorum aut aliorum clericorum qui infirmi libere sua possint condere testamenta minime esse, ac ipsos regulares legata, aut queuis alia sibi in testamentis relicta, exigere & obtinere posse, neq; aliquod ius incontrarium esse, decernimus & declaramus. Volumus etiam, quòd puellarū

Quomodo nouitiæ sint examinandæ ante ꝓfessiōem ab ordinarijs.

deo dicandarum, an scilicet coactæ vel seductæ fuerint, examen faciendum non, nisi infra quindecim dies post quam iuxta Cōcilium Tridentinum, Episcopi vel eorum Vicarij requisiti fuerint, fieri possit, quibus elapsis, amplius in hoc illis se intromittere non liceat, cuius occasione nec Episcopus nec eius Vicarius intra septa monasteriorum ingrediantur, sed stent, ante cratem ferream, & interrogationes alias quam eas quæ præfatū Concilium Tridentinum iubet, eis fieri omnino prohibemus, ac similiter volumus, quod puellę, seu nouitię ipsę, ad alias interrogationes respondere minime teneantur. Sessionis vero. xxiij capit. viij. neminem nisi a proprio Episcopo ordinari posse statu-

se statuens,in regularibus locum non habere omnino declaramus,ita quod fratres huiusmodi præfatos etiam sacros ordines,a quolibet Antistite gratiam &communionem apostolicæ sedis habente:[ordinarij loci minime requisita licentia] in locis,seu domibus fratrū huiusmodi,aut alibi, recipere possint. Et in super Sessionis xxij decretum per quod populum sepe ad suas Ecclesias,saltem dominicis & maioribus festiuis diebus,conuenire debere monet insequendo,volumus:quod fratribus mendicantibus huiusmodi,nō solum prohiberi non possit,ne missas,& alia diuina officia faciant in eorum Ecclesijs, verum etiam in quibuscunque alijs vbi celebrari missas solitū est,etiam ipsos non vocatis seu ad id requisitis celebrare valeant. Ac etiam quod conciones,& lectiones sacræ scripturę,& sermones pro mortuis, etiam in Ecclesijs suis facere: ac elemosynas pro celebrandis huiusmodi missis,& alijs diuinis officijs peragendis,si eis illas donari seu relinqui contingat recipere,nec non missas,& diuina officia huiusmodi,etiam in diebus dominicis,vel festiuis,etiam antequam rector Parrochialis ecclesiæ celebrauerit,celebrare,& facere,& quando eis videbitur,etiam si tunc in ecclesia cathedrali predicetur: predicare,ac etiam quicunque vtriusque sexus Christi fideles, totius anni tempore illas,& illa in ecclesijs fratrum huiusmodi,audire possint,ipsique Christi fideles vllatenus desuper molestari, aut impediri per locorum ordinarios,seu rectores Parrochialium ecclesiarum,aut alios quosq; vllo pacto, causa vel ocasione non valeant,seu debeant,sed præfati Christi fideles audiendo missas,& alia diuina officia in ecclesijs fratrum huiusmodi diebus dominicis,aut festiuis,precepto ecclesię de illis audiendis,satisfecisse censeantur. Ipsique Christifideles,sacramentum Eucharistiæ [resurrectionis Dominicæ festiuitate dumtaxat excepta] sumere,eisque illud per fratres huiusmodi administrari valeat,nec ad aliud faciendum per locorum ordinarios,aut ecclesiarum rectores prefatos,seu alios quoscunque [illorum licentia minime requisita]etiam sub censuris ecclesiasticis & alijs pœnis,cogi vel compelli possint, seu debeāt etiam decernimus & declaramus. Et licet in sessione.xxv.ca.

Regulares a quo cūq; epō ordinari possunt.

Quod fratres missas in festiuis diebus celebrare possunt in q-buscunq; ecclesijs, & anteq; rector Parrochialis celebret.

Celebrare possunt & anteq; celebretur in parrochiali.

Satisfaciūt p̄cepto ecclesię.

Possunt q̄ ifra annū sacramentū Eucharistię a regularibus sumere.

b xij.caue

Interdicta ſuſpenduntur in feſtiuitatibus ſanctorũ ordinũ & in alijs ad q̃ habẽt priuilegia.

xij.caueatur, quod cenſurę & interdicta eccleſiaſtica etiam a locorum ordinarijs promulgata mandante Epiſcopo,& a regularibus in eorum eccleſijs publicari debeant, tamen ſi tempore celebrationis alicuius ex feſtis ſanctorum ordinum eorumdem,ac,alias in alijs feſtiuitatibus iuxta eorumdem ordinum priuilegia apoſtolica,interdictum huiuſmodi emanauerit,illud in prefatis feſtiuitatibus & earum octauis ſuſpẽdimus.

Controuerſiæ de precedentia dirimãtur.

Controuerſias autem omnes de precedentia quæ eadem ſeſſione.xxv.cap.vero xiij.per Epiſcopum terminari mandantur non niſi durantes,per illum dirimi, finitis autem, nullo pacto innouari poſſe ſtatuimus.

Regulares ad curã animarũ admittibent.

Cumque licet ca.xj.ſeſsionis.xxv. ſtatuat,quod in domibus virorum ſeu mulierum,quibus animarum perſonarum ſecularium cura imminet, nulli etiam ad nutum amouibiles,inibi deputentur,niſi de ordinarij conſenſu,ac preuio examine huiuſmodi precedente,ad curam huiuſmodi admitti poſſe omnino volumus prefatos regulares.

4 funeralium non ſoluenda.

Nec quartã nec partem aliq; eorum q̃ fratribus relinquũtur tenentur tribuere.

Quartam autem funeraliũ de qua ſeſsio.xxv.cap.xiij. nequaquam ſoluere teneantur monaſteria,quæ a quadraginta annis citra fundata exiſtunt,poſtquam Concilium ipſum loquitur tantum de monaſterijs ante annos quadraginta fundatis,quæ ipſam quartam ſoluere conſueuerunt:& vbi ſolui conſueuit, id tantum ceræ,& aliorum quæ in aliquibus partibus deferri cõtigerit,tempore quo defunctorum corpora ad ſepulturam deferuntur,non autem de miſsis, ſeu legatis, vel alijs fratribus ipſis ſeu monialibus huiuſmodi relictis, aut aliàs quomodolibet donatis: ſolui debet. Sicque intelligi Concilij decretum, quoad quartam huiuſmodi ſoluendam debere decernimus. Vbi vero nõ eſt conſuetudo ſoluendi quartam huiuſmodi, de nullo ſuprafcriptorum ſolui debere declaramus. Nec ad quartam ſeu aliam partem omnium eorum quę etiam pro ornamẽto eccleſiæ,palliorum,planetarum,cortinarum,pannorum, & aliorum quę dictis eccleſijs relinqui vel dari contigerit,etiam ſi pro victu fratrum,aut aliàs relinquantur, aliquid contribuere teneantur.

Ius ſepulturæ ſoluendum.

Ac etiam ius ſepulturæ ſolui tantum conſuetum curatis,& non aliquid aliud eis ſolui debeat, quamuis partes ad earum libitum Eccleſijs ordinum huiuſmodi, ſeu eorum fratri-

fratribus, alia quecumq; tribuant, seu elemosynas elargiantur quãdo sepeliuntur ibidẽ corpora mortuorum huiusmodi, nec propterea impediri debeant, quin possint defunctorũ corpora præfata ad eorum ecclesias tumulanda deferri facere, In honestum quoque esse censentes, Mendicantium ordines ad aliquorum onerum contributionẽ teneri, illos illorumque loca, etiam si curam animarum habeant, ac quæcumque beneficia illis vnita, ad contributionem pro seminario, aut decimarũ aliquarum solutionem, immo illos, & eorum domos, monasteria, beneficia, & loca quæcumque, & ab illis quomodolibet dependentia, eorumque possessiones, vineas, agros, & prata: ac alia bona quecumq; tâm ad ipsos, quam ad moniales præfatas etiam largitione fidelium, seu aliâs iustis de causis ab eis acquisita, ac pecunijs empta vel aliâs quomodolibet pertinentia, minime teneri, illosq; & illas, a quibuscumq; decimis, primitijs, quartis, medijs, & alijs fructuum partibus, nec non subsidijs charitatiuis etiam per nos concessis ad quorumcumq; etiam regum, principium, & dominorũ temporaliũ instantiam, quacumq; etiã vrgentissima & de necessitate exprimẽda causa, ac etiam alijs quibuscumq; oneribus, tã ordinarijs, quam extra ordinarijs, etiam ratione fructuũ, olerum, virgultorũ, lignorũ, beneficiorũ, & aliarũ quarumcũq; rerum tâm pro victu quam vestitu, aut aliâs sibi necessariarum quomodolibet etiam auctoritate Apostolica nunc & pro tempore impositis, ita vt pœnitus & omninò ad alicuius rei contributionem minimè teneantur, omnino eximimus, & liberamus, illosque & illas, ad illos & illa etiam si seculares & aliæ personæ quæcumque in eas exigendi possessione fuerint, minimè teneri debere volumus, nec sub Capitu. xij. Sessionis. xxv. compræhendi posse, vel debere decernimus. Quòd verò de vsu quæstorum elemosynarum auferendo loquitur sessionis. xxi cap. viij. id ad mendicantium ordines nullo modo referri posse, vel debere: etiam decernimus, quin potius cũ ex elemosynis huiusmodi viuere cogantur, eis id facere liberũ omnino esse dclaramus. Quoniã verò ex nimia Epõrũ sibi irrogata auctoritate ipsi psonas regulares suę iurisdictioni subijcere omnino student, ac d

Mendicãtes curam animarũ habentes non tenẽtur ad aliquam cõtributionem pro seminario.

¶ Decimas aut subsidia minime soluere tenemur.

Elemosynas petere possunt.

 creto

creto Concilij præfati Sessionis.xxv.cap.xiiij.edito, quo cauetur, quod si regularis intra claustra existens, & extra ea ita notoriè deliqrit, vt populo scandalosus sit, [termino ab Episcopo prefigẽdo.] a suo superiore omninò puniatur, sin minus, ab ordinario delinquens puniri possit, confisi varijs indebitisque grauaminibus regulares afficiant ordinarios præfatos aliquid contra regulares in claustris degentes, huiusmodi quouis pretextu, occasione, vel causa innouare non posse, vel debere, nec aliquos processus contra ipsas personas regulares formare, aut facere posse volumus, nisi propter manifestum scandalum, & suorum ordinum superioribus prius consultis, & negligentibus, alioquin, omnia, & singula, contra premissa facta, & gesta, ac facienda in futurum, pro nullis & infectis habeantur. Licentias verò pro construendis domibus regularibus, quæ.4. capit.xxv. sessionis nisi de ordinarij licentia construi prohibentur, gratis omnino dari, & non nisi legitima subsistente causa [superioribus explicanda] illas recusari posse, nec nõ fratres præfatos [etiam solos] mortuorum corpora associare. Ac mandatum in die cæne Domini fieri solitum, in ecclesijs, seu domibus fratrum cuiuslibet ordinis predictorum, solemniter facere, & predicta die predicare hora qua eis videbitur, nec per locorum ordinarios, aut rectores ecclesiarum, seu alios quoscunque prohiberi posse, etiam decernimus, & declaramus. Mandantes etiam vniuersis locorum ordinarijs, ne mortuorum officia agere Rectores parrochialium in ecclesijs ipsorum fratrum [contra illorum voluntatem] permittant. Ac moniales dictis fratribus subditas, vel personas sepulturam in eorum ecclesijs elligentes [nulla soluta Parrocho portione] sepelire, vel si fratres ad mortuorum corpora associanda vocati fuerint, illa absque fratrum huiusmodi præsentia sepeliri facere, audeant vel presumãt. Cũque maximè deceat, liberã esse cuiusuis testantis voluntatem, prauum illum vsum, paruo adhuc tempore, [vt præfertur] introductum, perquem testamenta absque presbyterorum presentia fieri interdicuntur, omninò abrogamus. Postremò quod cap xiij. sessi.xxv. cautũ fuit, quod omnes scilicèt tàm clerici, quam regulares quicunque ad

Regulares delinquentes a suis supioribus puniantur.

Epi cõtra regulares processus facere nõ possunt.

Licentias p cõstruẽdis domibus gratis dare dbent.

Mandatũ in die cœne dñi facere & p̃dicare possint.

portio nõ soluenda p sepultura monialium l. aliarũ personarum.

Abrogatur vsus faciẽdi testamenta absq; p̃sbiterorum p̃sentia.

que ad

que ad publicas processiones vocati, accedere compellantur: id quo ad fratres præfatos de illis tantum processionibus intelligi volumus, ad quas secundum consuetudinem antiquam locorum soliti sunt accedere: vel quæ pro bono pacis ecclesiæ, vel pro victoria contra infideles indicuntur: quod etiam de illis conuentibus [qui collegia, nuncupantur] minimè intelligi volumus, in quibus fratres sub arctiori clausura degunt, ita vt nec in choro cantent, nec ad mortuos accedant: sed tantum studijs, & lectionibus vacent. Præterea si fortè inter Episcopos, vel collegia, aut capitula, vel alias quasuis personas & p̃fatos fratres, seu moniales, aut eorum aliquos, super præmissis vel aliquo eorum, coram quocumque seu quibuscumque iudicibus etiam causarum palatij Apostolici Auditoribus, ac sanctæ Romanæ Ecclesiæ Cardinalibus tàm in Romana Curia quam extra eam, vbilibet lis, seu lites respectiue pendeãt: nos litem seu lites, & causam, vel causas huiusmodi ad nos aduocamus, ac illam, & illas, quarum statum, ac nomina, & cognomina iudicum, & collitigantium pręsentibus haberi volumus pro sufficienter expressis, cassamus, & extinguimus, ac partibus ipsis perpetuum silentium desuper imponimus. Ac insuper vt facilius præmissa omnia illibita persistant, omnia & singula priuilegia, immunitates, indulgentias, facultates, libertates, indulta, dispensationes, fauores, & gratias, quæ decretis Concilij Tridentini alias quam vt superius est dictum, concessum, & declaratum, non contrariantur expresse eisdem fratribus, nec non monialibus quibuscumque, & sororibus tertij ordinis prædictorum ordinum respectiuè ordinibus, ac illorum ecclesijs domibus, & personis: etiam viuæ vocis oraculo in genere vel in specie tàm per reco. me. Eugeniũ. iiij. Sixtum. iiij. Leonem. x. Paulum. iij. ac dictum Paulum. iiij. & Pium etiam iiij. quàm alios quoscumque Romanos Pontifices etiam pręcedessores nostros, ac nos, & sedem eandẽ quo modolibet concessa, confirmata, & innouata: nec non nostras, & pręcedessorum nostrorum, ac alias quascumque de super confectas literas, quarum omnium tenores, ac eorumdem pręcedessorum nostrorum nomina, & alia de necessitate ex-

Ad quas processiones cõpelli possunt regulares

Fratres qui sunt in collegijs ad nullas tenentur ire.

Aduocatio & extĩctio litium, super aliquo præmissorum

Confirmãtur & de nouo conceduntur omnia priuilegia quę decretis concilij tridentini expresse non cõtrariantur alias quã supius est dictũ concessum, & declaratũ.

primenda,acsi de verbo ad verbum[nihil pœnitus omisso]& forma in illis tradita obseruata,inserti forent: etiam præsenti bus prosufficienter expresis haberi volumus,auctoritate apo stolica tenore presentium perpetuo approbamus,& confirmamus, illis qua perpetuę & inuiolabilis firmitatis robur adijcimus:eaque perpetuis futuris temporibus inuiolabiliter obseruari debere,ac fratribus superioribus, & personis ordinum huiusmodi,nec non alijs quibuscumque quos illa concernunt, suffragari debere,seu posse volumus.Nec non priuilegia,immunitates,facultates,libertates,indulta.dispensationes,exemptiones,fauores,& gratias tâm spirituales quâm temporales, modo & forma quibus concessa sunt,etiam per viam cōmunicationis & extēsionis,actiue &pasiue inter se,& alios quoscumque ordines respectiue,de nouo concedimus.illa que omnia & singula ad domos,& loca quęcumque dictorum mēdicantium ordinum,& monialium quarumcumque ac sororum de tertio ordine nuncupatarum in congregatione viuentium dictorum ordinum, [vt præfertur] hactenus recepta,& imposterum recipienda,Nec non eorum personas & bona etiam si priuilegiorum & aliarum gratiarum prefatorum autentica originalia,propter temporis antiquitatem vel varias. Vrbis ruinas,deperdita existant [dummodo de eis alias legitime constet] extendimus, & ampliamus. Et sic in premissis omnibus & singulis per quoscumque iudices & personas quauis auctoritate fungentes,etiam Cardinales,& Auditores præfatos,sublata eis,& eorum cuilibet,quauis aliter iudicandi & interpretandi facultate,& auctoritate,iudicari, & diffiniri debere:nec non quicquid secus super his a quoquam quauis auctoritate scienter vel ignoranter contigerit attentari,irritum & inane decernimus.Quocirca dilectis filijs nostro prædicatorū Cardinali Protectori,& sancti Hieronymi Generali ordinum ac curię causarum Camerę apostolicę etiam Generali Auditori,nunc & pro tempore existentibus, per Apostolica scripta motu simili mandamus,quatenus ipsi vel duo,aut vnus eorum per se,vel alium seu alios, presentes literas & in eis contenta quęcumque,vbi & quando opus fuerit,ac quoties pro parte

De nouo concedun tur.

Iudices assignantur.

eorum-

eorumdem fratrum, aut monialium, vel alicuius eorum fuerint de super requisiti, solemniter publicantes, eisque in præmissis efficacis defensionis pręsidio assistentes, faciant [aucto ritate nostra] presentes, & in eis contenta, huiusmodi firmiter obseruari, ac singulos quos literę ipsę cōcernunt, pacifice frui & gaudere, non permittentes eos, vel aliquem eorum desuper, contra præsentium tenorem per quoscumque [etiam locorum ordinarios] quomodolibet & indebite molestari, contradictores quoslibet & rebelles, per censuras & pœnas ecclesiasticas, alia que opportuna iuris remedia [apellatione post posita] compescendo, legitimisque super his habendis, seruatis processibus, censuras & pœnas ipsas [etiam iteratis vicibus] aggrauando, & inrerdictnm ecclesiasticnm apponendo inuocato etiam ad hoc [si opus fuerit] auxilio brachij secularis. Non obstantibus præmissis, & alijs apostolicis nec non in prouincialibus & synodalibus Concilijs editis, generalibus vel specialibus constitutionibus & ordinationibus apostolicis, ac etiam iuramento confirmatione apostolica, vel quauis firmitate alia roboratis, statutis, & consuetudinibus, priuilegijs quoque indultis, & literis Apostolicis eisdē Ep̄s vel quibusuis alijs p̄sonis subquibuscūq; tenoribus & formis, ac cum q̄busuis etiā derogatoriarū derogatorijs alijsq; efficatioribus & insolitis clausulis, irritātibusq; & alijs decretis ingenere vel in specie, etiam Motu simili, ac aliás quomodolibet concessis approbatis, & innouatis. Quibns omnibus, etiam si pro illorū sufficienti derogatione de illis eorumque totis tenoribus specialis specifica, expræssa, & indiuidua non autem per clausulas generales idem importantes, mentio seu queuis alia expressio habenda, aut aliqua alia exquisita forma, ad hoc seruanda foret, tenores huiusmodi ac si de verbo ad verbum [nihil pœnitus omisso] & forma in illis tradita obseruata, inserti forēt: præsentibus pro sufficienter expressis, & insertis habentes, illis aliâs in suo robore permansuris, hac vice dumtaxat, specialiter & expressè derogamus. Nec non omnibus illis quę in literis cōfirmationis, & innouationis, priuilegiorū eorundē, alias p̄ eosdē Paulū. iiij. & Pium etiam quartā prędecessores nostros

b iiij prędi-

prędictos, ordini fratrum minorum huiusmodi cōcessorū, cō cessum est, nō obstare cōtrarijs quibuscunq;. Aut si locorū ordinarijs, vel quibusuis alijs communiter vel diuisim ab Apostolica sit sede indultum, quod interdici, suspendi, vel excommunicari non possint per literas Apostolicas, non facientes plenam & expressam ac de verbo ad verbum de indulto huiusmodi mentionem. Et quia difficile foret, earumdem præsentium literarum notitiam ad quascunque personas peruenire, & vbique illas præsentare, etiam motu & scientia similibus volumus, & decernimus, quod transumptis earumdem præsentium literarum, [etiam per impresṡionem factis] manu alicuius Notarij publici subscriptis, aut sigillo alicuius personæ in dignitate Ecclesiastica constitutæ sigillatis, quemadmodum adhiberetur presentibus literis originalibus] si præsentarentur vbique [adhibeatur tam in iuditio quam extra illud, plena & indubitata fides. Nulli ergo omnino hominum liceat, hanc paginam nostræ declarationis, prohibitionis, exemptionis, liberationis inhibitionis, suspensionis, statuti, decreti, mandati, abrogationis, auocationis, cassationis, extinctionis, impositionis approbationis, confirmationis, adiectionis, concesṡionis, extensionis, ampliationis, voluntatis, & derogationis, infringere, vel ei ausu temerario contraire, Si quis autem hoc atentare præsumpserit, indignationem omnipotentis Dei. ac beatorum Petri & Pauli apostolorum eius senouerit incursurum Dat Romæ apud sanctum Petrum anno Incarnationis Dominicæ millisimo quingentesimo sexagesṡimo septimo, decimo septimo Kl. Iulij. Pontificatus Nostri Anno Secundo.

Cę Glorierius.

H. Cumyn

Registrata apud Cæsarem Secretarium.

¶ *Notificose esta Bulla al muy yllustre y Reuerendiſsimo señor Arçobispo de Mexico el qual dixo que la obedesce como enella se contiene.*

NOS FRATER MICHAel Bonellus miſeratione diuina titu li ſanctæ Marię ſupra Mineruam, presbyter Cardinalis Alexandrinus nuncupatus. Omnibus & ſingulis preſens literarum Apoſtolicarum conceſsionis, declarationis, confirmationis & voluntatis Sanctiſsimi Domini Pij diuina prouidentia Papæ Quinti, in fauorem mendicantium impreſſum tranſumptum viſuris, lecturis, pariter & audituris, notum facimus, & in verbo veritatis atteſtatur, qualiter cum ſupradictis originalibus Apoſtolicis literis: quas non caſſas, non abolitas, nec in aliqua ſui parte ſuſpectas vidimus, & cum premiſſo tranſumpto auſcultauimus: concordat. In quorum omnium fidem & teſtimonium ad inſtantiam. Reuerendo patre fray Euſtachij Locatelli ordinis predicatorum ſacræ theologię magiſtri eiuſdem ordinis procuratoris, & Vicarij generalis has preſentes noſtras atteſtationis literas etiam imprimi, & noſtri ſoliti ſigilli [quo in ſimilibus vtimur] impreſsione, communiri, & per Notarium infra ſcriptum ſubſcribi fecimus. Actum & Datum Romę in palatio Apoſtolico & in camera noſtræ ſolitę reſidentiæ Anno a natiuitate Domini, 1567. Indictione Nona, Die vero, 24. Iulij, Pontificatus eiuſdem Sanctiſsimi Domini Noſtri, Pij Papæ Quinti Anno Secundo.

Franciſcus Bramantes clericus Recanaten. Notar, in Archi. Rom. Curiæ de ſcripſi de mandato.

¶ Impresso en Mexico, con licencia delos señores Presidente y Oydores dela Audiencia Real dela dicha ciudad y del muy yllustre y reuerendissimo señor Arçobispo della en casa de Antonio de Spinosa impressor a 4. dias del mes de Iunio de. 1568.

5.

¶ *Tabula priuilegiorum, quæ sanctissimus Papa pius quintus, concessit fratribus mendicantibus: in bulla confirmationis, & nouæ, concessionis priuilegiorum, ordinum mēdicantium.* Anno. 1567

¶ ORDINE ALPHABETICO.

¶ *Celebrare.*

¶ FRATRES mēdicantes, possunt quando eis placuerit, tan in diebus festiuis seu dominicis, aut alijs totius anni temporibus: Missas celebrare, Campanas pulsare, etiam quando, ordinarij & alij quicūq; celebrauerint, pagina. 15. & 14.

¶ VOLVMVS q̄ fratribus mēdicantibus, non solum prohiberi non posse: ne missas & alia diuina officia faciant in suis. ecclesijs Verum etiam in quibus cūq; alijs, vbi celebrari missas solitū est etiam ipsis non vocatis, seu ad id requisitis. celebrare valeant. pagina. 15.

¶ Non obstante de creto, de obseruand. & vitand. in celebratione. Sessionis. 22.

¶ *Confessio.*

¶ FRATRES, Mēdicantes, approbati a suis prouincialibus, ad confessiones secularium audiendas: possunt audire confessiones Xp̄i fidelium, vtriusq; sexus. Et hoc tan intra monasteria quā extra, nec super hoc eis ꝓhibeatur pagina. 11.

¶ Non obstanti cap. 15. sessionis. 23. concilij tridentini: quod in hoc minime dictos fratres conprehendat.

¶ ET DE NOVO cōceditur prefatis fratribus, priuilegiū Pauli. 4. vt audire possint confessiones secularium personarum, etiam infirmarum, etiam extra domos & monasteria sua & vbilibet. pagina. 11.

¶ ADMISSVS frater ordinis mēdicantium semel in vno episcopatu Per episcopum ad predicandum, vel ad confessiones audiendas: semper habeatur in illo episcopatu pro ad misso, nec amplius examinetur, nec presentetur. pagina. 11.

¶ CONFESSORES monialium, que degunt sub cura regularium: ab ordinario examinari nolumus, sicut nec & fratres qui audiunt confessiones aliorum fratrum: examinari debent, pagina, 12.

¶ Lecto

✱ j

4°.

¶ legatur tabula diffinitionis qua lecta exeant qui non fuerint vocales.

5°.

¶ eligant vocales per scrutinium custodem ad capitulum generale si tempus ad hoc expediens fuerit. —

¶ 6°.

¶ eligantur discreti prouintie qui possint ex omnibus siue vocalibus siue non vocalibus eligi

Vltimo

¶ Omnes conueniant et cantor Incipiat Te: deum laudamus: et sic ordinate procedant ad ecclesiam finito vero. te deum cantor dicat ℣ confirma hoc deus. etc. ℟. a templo sancto tuo quod est in hierusalem ℣ domine exaudi. ℣ dominus vobiscum.

Oratio.

¶ Actiones et electiones nostras quaesumus domine aspirando preueni et adiuuando prosequere vt cuncta nostra oratio et operatio et a te semper incipiat et per te cepta finiatur per Christum dominum nostrum. exaudiat deus omnes nostras. Amen —.

Finis: Deo gratias. —

Recomendacio in capitulo facienda.

- r 1º. de pace
- r 2º. de paupertate.
- r 3º. de grauitate et ex interiores
- r 4º. q negocia non tratentur cum pro rege.
- r 5º. de secreto confessionum
- r 6º q in mensa seruetur silentium
- r 7º q nihil fiat de ...

Recomendacio.

1º status ecclesie et conuersio hereticorum et infidelium quam pmaribus habemus.
2 Pappa cum cardinalibus et prelatis
3 Imperator cum principibus christianis et de pace inter illos et de progenie
4º
5º Omnes fratres aliorum ordinum precipue nre religionis: gnalis commissarius
6º Omnes guardianos et fres huius pvincie
7 benefactores oes in genere et si qui sunt particulares.
8º. parentes fratrum tam viui qz defuncti

Ultimo concedere auctoritatem ad libitum tuum per octo vel quindecim dies.